

Svěrákovská mozaika ze strniště

Před zhlédnutím filmu **Jana Svěráka Po strništi bos**, nebo i potom, stojí za to číst stejnojmennou knihu režisérova otce Zdeňka Svěráka. Snímek je totiž adaptací jeho autobiografického vyprávění o příhodách malého kluka přesazeného za války z města na venkov. Kratičké střípky jsou rozdrobeny ještě mezititulky.

Divák-čtenář ocení kreativitu a režijní erudici Svěrákova syna, jenž převedl text do filmové podoby. Jan Svěrák tentokrát napsal podle otcovy prózy scénář sám, a dobře udělal. Pospojoval barevné kamínky do ucelené filmové mozaiky; oblékl je do slušivých obrazů, obdařil lidsky jímavými situacemi, přizdobil působivými dětským pohledem na mikrosvět české vsi, okořenil stopovými prvky humoru.

Je tam skoro všechno, co obsahuje text, a přece je to jiné. Film má víc života, chuti a vůně vesnické návsi. Je bohatší o přesvědčivě vylíčenou dimenzi dětství – možná nejcennější devízu filmu. O spontánní radost, údiv i bezradnost osmiletého kloučka, který objevuje svět, snaží se pochopit jednání dospělých i úskalí války, dílčími záseky zasahující do všedních dnů obyvatel české vsi. Nabízí se tu samozřejmě srovnání s Obecnou školou, která Strniště dějové následuje. Ale poměřování je vždycky ošidné a pro starší artefakt, na

Foto Bioscop

Hereckým výkonům dominuje znamenitý Lojzík Grec v hlavní roli

něž vzpomínáme i s jistou nostalgii, výhodnější.

Svěrák pravda zcela nepřekonal dědictví literární předlohy – její epizodičnost a zkratkovitost „klipů“. A snad ani nemohl. Film tak postrádá nosný dramatický oblouk, místy je zbytečně zdouhavý, některé dialogy, zvláště dětské, trochu skřípou, poznamenaly je dospělácké způsoby uvažování i současná čeština. Nicméně jde o hře-

jivý film s osobitou poetikou a přesvědčivými hereckými výkony, včetně těch dětských.

Na naší filmové scéně to někdy vypadá, že natočit líbivý snímek je skoro zločin. Po strništi bos se divákům patrně líbit bude. Ale pokud není překročena míra vkusu, neloví se v kalných vodách podprahové přiboudlosti, a pokud se diváci v kině potěší – proč ne?

■ **Agáta Pilátová**, filmová publicistka

Na hraně tragikomiky a absurdit

Dílo spisovatelky a někdejší redaktorky vltavské Mozaiky **Ivany Myškové** (1981) není doposud rozsáhlé, přesto v literárním prostoru rezonuje. A je až s podivem, jak výrazně, uvážíme-li, že doposud bylo tvořeno hlavně rozhlasovou hrou *Odpoledne s liliputem* (2007) a prozaickou prvotinou *Ničení* (2012). Nyní se rozšířilo o soubor povídek **Bílá zvířata jsou velmi často hluchá**, vydaným nakladatelstvím Host. Na dvou stovkách stran přináší jedenáct příběhů ze současnosti, jejichž protagonistkami jsou převážně ženy. Takřka všem postavám je společná touha uniknout ze svazující přítomnosti, každodenního rytmu a všednosti. A to do představ, k milencům, jinnám. Ne vždy se jedná o pokusy zdařilé. Někdy zůstávají možnosti jen naznačeny, jindy se o úspěchu nedá mluvit, neboť ztroskotávají.

V centru pozornosti leží mezilidské vztahy, pod povrchem složitější než na první pohled. Právě zde jsou vytýčena nepadná se překračující omezení. Pravděpodobně nejúspěšnější pokus pozorujeme

zejména v eponymní povídce, ve které hrdinka přece jen cosi podstatného nalézá jak ve vztahu k sobě samé, tak ke svému otci. Příjemným překvapením jsou i dvě hříčky absurdního zaměření (Žena

Foto Marta Myšková

V Ivaně Myškové máme výraznou a vyzrálou autorku, jejíž tvorbu stojí za to sledovat

s žábou, Život s dlouhou červenou nití) nebo vstupní povídka *Závěs*, která je hrou možností a představ. Paradoxně nejméně zajímavou povídkou je *Čubka* aneb *Čas* na upřímnost zpracovávající atraktivní motiv nymfomanie.

U autorky je zřejmá poučenost jihoamerickými autory šedesátých let a moderní literaturou obecně. Do literárního kontextu se pak vracuje i sama, a to pomocí citací textů převážně zahraničních autorů, které jednotlivé povídky uvozují. Zde potvrzuje smysl pro humor a v jednom případě cituje i sebe sama. Možná právě citáty působí někdy jako nadbytečné upozorňování na vzory, autorka to nemá zapotřebí. A navíc i toto lze ponechat na čtenářích.

V Ivaně Myškové máme výraznou a vyzrálou autorku, kterou stojí za to sledovat. Rýsuje se zde poměrně osobitý vyprávěčský hlas. Možná až příliš velká očekávání byla z větší části naplněna. A není důvod, proč si v tomto případě neužít radost ze čtení.

■ **Pavel Kotrla**, literární publicista

VYTIPOVÁNÍ

O ŠOA PRO TEE

Jedna z nejmenších profesionálních scén **Polárka**, se věnuje vedením vedle nejmenších a žáků ZŠ kvalitním rem i dospívajícími jména studentům, c ovlivňuje také uměle nevelkého souboru. náročném tříhodinový dení Slobodziankov. Naše třída v režii Bř Rychlíka nabízí drak káš Votava podle scénára **Ondřeje Elbelany Frankové**. Oba tři rickým podkladem z tově války navíc s povražedného holocaustu prvního vydání zápis německé Židovky z čeho Amsterdamu právě sedmdesát let. Při s vystižení atmosféry s strachu a naděje ve patrovém úkrytu přibídaným ozvláštňením s Anně komentující pa dnešní teenagerská Kitty.

■ **Vít Závodský**

FESTIVALOVÉ FILMY V ČESKÝCH KINĚCH

Přehlídka **Be2Can** pod sříbriční společností **pe** – podivný název pro kazuje k nejprestižnějším

Foto Film Europe

vým festivalům, tedy kám, Berlínu (to je **Ben** – je vskutku unikátním pražským i mimickým nabídné ve dnech 4. vítězná díla z těchto a se nepodařilo sehnat varskému festivalu. Také v Česku bude uveden ský snímek **Ta, která** (Benátky), maďarská romance **O těle a duši** (viz foto) a švédské **Čtverec** (Cannes). Krátitulu ovšem budou zprávy i další oceněné snímky kum tak získá představa časných světových trendů i převažující podobě nlech oceňovaných děl. jsou sebestředně vzhled nak odrazují svou výpr náročností. Ale o tom zájemce bude moci přiznat na vlastní oči.

■ **Jan Jaroš**